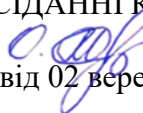

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет інформатики, математики та економіки
Кафедра економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
Завідувач(ка) кафедри ІД 11012
протокол № 1 від 02 вересня 2024р.

Назва освітнього компонента (обов'язковий / вибірковий)	Економіка підприємства Обов'язковий
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка та бізнес
Рік викладання	2024-2025
Семестр	1, 2 семестр
Викладач(-і)	Пилипенко Катерина Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
Профайл викладача	
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	pylypenko_kateryny@mspu.edu.ua Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій, Zoom, Google Meet
Сторінка освітнього компонента на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=4360

Анотація до освітнього компонента

Становлення ринковоорієнтованої системи господарювання та розвиток досконалих конкурентних відносин між її суб'єктами в Україні вимагають впровадження одночасно керівного і керованого організаційно-економічного механізму, здатного забезпечити стабільне ефективне високоприбуткове функціонування найважливіших структурних одиниць – підприємств – та мобільно інтенсифікувати відтворювальні процеси як на локальному, так і на глобальному рівнях.

Ефективне функціонування вітчизняних підприємств на відповідному ринку вбачається в необхідності досягнення ними високого рівня конкурентоспроможності як прояву відносин, що мають урівноважити господарчо-правові стосунки між економічними суб'єктами.

Прискорений розвиток і активне використання маркетингового інструментарію дало позитивні результати в забезпеченні ефективного товароруху, що пожвавило виробничу

активність в галузях, працюючих на внутрішній ринок і задовольняючих потреби рядових споживачів.

Всі ці питання мають вирішуватися на локальному рівні, в системі економіки підприємства. Адже успішне функціонування окремих одиниць суспільного виробництва сприяє зростанню загальногосподарського добробуту вітчизняної економіки в цілому.

Економіка підприємства як окрема галузь економічної науки повинна мати потужну теоретичну та методологічну основу, що стане міцним підґрунтям для забезпечення ефективного функціонування конкретних суб'єктів господарювання.

Предметом освітнього компоненту «Економіка підприємства» є економічний механізм функціонування підприємства, формування та функціонування підприємства. Використання його ресурсного потенціалу з метою оптимізації економічних результатів діяльності підприємства.

Мета та завдання освітнього компонента

Мета вивчення освітнього компоненту «Економіка підприємства» вивчення, узагальнення і систематизація ключових понять прикладної економіки, визначення особливостей організації та ефективного функціонування первинної ланки ринкової системи господарювання, систематизація теоретичних і практичних знань з питань ефективного управління їх діяльністю.

Основними завданнями освітнього компоненту «Економіка підприємства» є вивчення:

- вивчення сучасної кадрової політики, відтворення і використання основних фондів, формування і визначення ефективності фінансових і виробничих інвестицій, особливостей розвитку підприємства на базі науково-технічного і організаційного прогресу, визначення мотивації праці, якості і конкурентоспроможності виробів, напрямків ефективної діяльності в умовах ринкової економіки;

- вироблення творчого підходу до обґрунтування і прийняття управлінських рішень, характеристики структури і напрямків діяльності підприємства, розробки і реалізації плану його розвитку, аналізу і узагальнення результатів виробничо-господарської і комерційно-фінансової діяльності, опрацювання пропозицій щодо підвищення ефективності заходів господарювання і контролю за їх здійсненням при зміні ситуації у ринковому середовищі.

За підсумками вивчення освітнього компоненту здобувач повинен знати: форми прояву об'єктивних економічних законів в конкретних галузях, підприємствах різних форм власності, форм організації і тенденції розвитку продуктивних сил і виробничих відносин, міру відповідності виробничих відносин рівню розвитку продуктивних сил; економічні методи управління підприємствами, галузями.

За підсумками вивчення освітнього компоненту здобувач повинен вміти: використовувати на практиці традиційні і знаходити нові методи економічного впливу на трудові колективи з метою більш повного використання матеріально-технічного і трудового потенціалу галузей; давати оцінку якості; розробляти заходи з підвищення ефективності виробництва і якості роботи; ефективно використовувати економічні важелі, такі як ціна, прибуток, матеріальне заохочення

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнього компонента

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності) (ФК)

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними

нормативними та правовими актами.

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси в бізнесі.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, бізнесу, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, які формуються в освітньому компоненті

Якісна освіта, гендерна рівність, зменшення нерівності, мир та справедливість, партнерство заради сталого розвитку.

Програмні результати навчання

РН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

РН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

РН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання (за видами діяльності), визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

РН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

Комунікація

Критичне мислення

Вирішення проблем

Прийняття рішень

Емоційний інтелект

Ненасильницьке спілкування

Управління знаннями

Робота в режимі невизначеності

Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Лекція	Семінарське заняття	Самостійна робота	Практика	Загальна кількість годин
Кількість годин Денна форма	72	80	178		330 / 11 кр.
Кількість годин Заочна форма	-	-	-	-	-

Підсумкова (семестрова) форма контролю – залік / екзамен

Політика освітнього компонента

Курс передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом.

Вчасно виконувати завдання семінарів та завдань самостійної роботи;

Вчасно та самостійно виконувати контрольні завдання

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Структура освітнього компонента

ПЕРЕЛІК ТЕМ (МОДУЛІВ)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ДЕННА ФОРМА				РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
	Л	ПР	СР	ВСЬОГО	
Модуль 1. Економічні засади функціонування підприємства	16	20	38	74	Основні та додаткові джерела по курсу
Модуль 2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства	16	22	38	76	
Модуль 3. Економічні основи виробничої діяльності підприємства	20	18	50	88	
Модуль 4. Результати фінансово-економічної діяльності підприємства та забезпечення його розвитку й безпеки	20	20	52	92	
Усього	72	80	178	330	

Програма освітнього компонента

Модуль 1 ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1. ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Феномен «підприємництво» в теоріях фундаторів економічної думки. Тотожність та відмінність понять «бізнес» і «підприємництво». Елементи системи бізнесу. Підприємницька діяльність: поняття, функції та принципи. Суб'єкти, об'єкти та рушійні сили підприємницької діяльності. Підприємницьке середовище та його складові елементи.

Основні поняття Бізнес, підприємництво, бізнесмен, стимул, державний бізнес, споживчий бізнес, виробниче підприємництво, комерційне підприємництво, фінансове підприємництво, стратегічна сфера бізнесу, місія підприємства, суб'єкти господарювання, об'єкти підприємницької діяльності, підприємницьке середовище, внутрішнє середовище підприємства, зовнішнє середовище підприємства, ринкова інфраструктура.

Тема 2. ЦІЛІ, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Цілі та завдання бізнесу. Функції та моделі здійснення підприємницької діяльності. Прибуток як показник підприємницького успіху. Грошовий потік як показник підприємницького успіху.

Основні поняття Бізнес, прибуток, фінансовий результат, моделі бізнесу, функція бізнесу, консервативна концепція бізнесу, новаторська концепція бізнесу, чистий дохід від реалізації, фінансові витрати, грошовий потік, баланс грошових потоків, підприємницький успіх, максимізація прибутку, цілі підприємництва.

Тема 3. ВИБІР ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОЇ ФОРМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Поняття та види організаційно-правових форм. Переваги та недоліки організаційних форм підприємницької діяльності. Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності. Критерії вибору організаційно-правової форми підприємницької діяльності.

Тема 4. ДОГОВІРНІ ВЗАЄМОВІДНОСИНИ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Поняття та роль договорів у підприємницькій діяльності. Стадії договірної роботи. Види підприємницьких договорів. Типова структура підприємницького договору. 4.4. Оплата та розрахунки за підприємницьким договором. Гарантії під час укладання підприємницького договору.

ТЕМА 5 ФОРМУВАННЯ СТАРТОВОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття та складові елементи стартового капіталу. Особливості формування стартового капіталу. Джерела формування стартового капіталу. Статутний фонд як джерело формування власних коштів підприємства.

Модуль 2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства

ТЕМА 5. СТРУКТУРА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.

Особливості управління підприємствами як системи. Поняття та основи класифікації методів управління. Суть та параметри організаційної структури управління підприємством. Принципи та етапи побудови організаційних структур управління виробничими і невиробничими підприємствами. Необхідність і принципи формування вищих органів управління підприємствами і організаціями.

ТЕМА 4. ПЕРСОНАЛ ПІДПРИЄМСТВА, ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ОПЛАТА ПРАЦІ.

Кадри підприємства: класифікація, структура. Наукова організація праці. Нормування трудових ресурсів. Показники руху трудових ресурсів і їхній міст. Система показників використання робочого часу.

ТЕМА 5. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА

Матеріальні та нематеріальні активи.

Загальна характеристика капіталу і виробничих фондів. Класифікація і структура основних фондів. Спрацювання, амортизація і відтворення основних виробничих фондів (ремонт, модернізація, заміна). Ефективність відтворення й використання основних фондів. Структура, нормування і використання оборотних фондів підприємства. Нематеріальні ресурси. Нематеріальні активи.

ТЕМА ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНА БАЗА ТА ВИРОБНИЧА ПОТУЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 6. ОБОРОТНІ АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА

Оборотні фонди і обігові кошти.

Сутність, склад і структура оборотних фондів та обігових коштів. Нормування витрат матеріальних ресурсів та обігових коштів. Показники використання матеріальних ресурсів. Показники та шляхи прискорення оборотності обігових коштів.

ТЕМА ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 7. ІНВЕСТИЦІЇ: ФОРМУВАННЯ, ВИКОРИСТАННЯ, ЕФЕКТИВНІСТЬ.

Інвестиції, їх види і характеристика. Сутність і класифікація капіталовкладень підприємства. Загальні принципи й етапи планування капіталовкладень на підприємствах. Оцінювання ефективності капіталовкладень підприємства. Фінансові інвестиції і оцінювання їх ефективності. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.

ТЕМА 8. ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ.

Загальна характеристика інноваційних процесів. Загальні та пріоритетні напрями НТП. Оцінка ефективності технічних та організаційних нововведень. Характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Складові ТТБ.

ТЕМА 9. ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНА БАЗА ПІДПРИЄМСТВА.

Суть і роль ТТБ у розвитку підприємства. Структура ТТБ. Показники ефективності використання ТТБ підприємств.

Блок 3

ТЕМА 10. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА: ПРИНЦИПИ, ТИПИ, МЕТОДИ Й ФОРМИ.

Структура та принципи організації виробничого процесу. Організаційні види виробництва. Методи поєднання операцій та їхній вплив на операційний цикл. Економічне значення і способи скорочення виробничого циклу. Методи організації виробництва.

ТЕМА 11. ІНФРАСТРУКТУРА ПІДПРИЄМСТВА.

Поняття, види і значення інфраструктури підприємства. Система технічного обслуговування виробництва: загальна характеристика. Інструментальне господарство. Транспортне господарство. Енергетичне господарство. Соціальна інфраструктура підприємства. Капітальне будівництво.

ТЕМА 12. РЕГУЛЮВАННЯ, ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.

Зміст і суть процесу планування на підприємстві. Принципи планування. Види планів. Бізнес-план. Регулювання – як одна з основних функцій підприємства. Напрямки внутрішньої політики держави.

ТЕМА 13. ВИРОБНИЦТВО, ЯКІСТЬ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ.

Маркетингова діяльність підприємства: принципи, концепції, стратегія і тактика. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства. Стандартизація і сертифікація продукції. Державний нагляд за якістю продукції та внутрішньовиробничий технічний контроль якості на підприємстві. Розрахунок економічного ефекту як наслідку підвищення якості продукції. Чинники підвищення якості та конкурентоспроможності продукції підприємства.

ТЕМА 14. ПРОДУКТИВНІСТЬ, МОТИВАЦІЯ ТА ОПЛАТА ПРАЦІ.

Суть і значення продуктивності праці. Система показників продуктивності праці. Основні шляхи підвищення продуктивності і праці. Мотивація праці як один з чинників підвищення продуктивності праці. Оплата праці, її системи і форми.

Блок 4

ТЕМА 15. ПОТОЧНІ ВИТРАТИ ТА ЦІНИ НА ПРОДУКЦІЮ.

Поточні витрати на продукування виробів (послуг). Кошторис виробництва і собівартість товарної продукції. Способи планування собівартості продукції підприємства. Стратегія і шляхи зниження поточних витрат. Ціна на продукцію (послуги).

ТЕМА 16. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА ІНТЕГРАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ

Прибуток і доход як основні показники фінансових результатів діяльності підприємства. Рентабельність як відносний показник ефективності діяльності підприємства. Суть, важливість і методичні підходи до оцінки загального фінансовоекономічного стану підприємства. Економічна суть і загально методологічний підхід до вимірювання ефективності виробництва. Класифікація чинників зростання ефективності виробництва.

ТЕМА 17. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА.

Змістовно-типологічна характеристика економічної безпеки суб'єкта господарювання. Рівень економічної безпеки і кризовий стан підприємства. Стратегія забезпечення належної економічної

безпеки підприємства. Національна програма антикризового господарювання.

ТЕМА 18. РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ТА САНАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ Й ОРГАНІЗАЦІЙ.

Структурна перебудова економіки і реструктуризація підприємства. Практика здійснення та ефективність реструктуризації суб'єктів господарювання. Санація (фінансове оздоровлення) суб'єктів господарювання.

ТЕМА 19. БАНКРУТСТВО Й ЛІКВІДАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА (організації)

Банкрутство підприємств (організацій) як економічне явище. Організація і наслідки ліквідації збанкрутілих підприємств (організацій).

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1	Вирішення кейсів по самостійній роботі (10 балів)
2	Підготувати есе (з можливістю публікації на конференції) їх (10 балів за 1 публікацію).
3	Розробити план-конспект інтерактивного семінарського заняття до тем 2-5 Модулю 2 (5 балів за 1 план-конспект).
4	

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	Опрацювання наукових досліджень, аналітичний метод, створення ситуації зацікавленості, частково-пошуковий метод, метод вправ, навчальні дискусії, частково-пошуковий метод виконання індивідуальних навчальних завдань, самостійна робота здобувачів	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції з оцінкою відповідей здобувачів або опитування здобувачів; презентація, доповідь; практико-орієнтовні завдання(виконання вправ на практичних заняттях) Написання есе Тестові завдання Підсумковий контроль: письмовий екзамен.
РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.		
РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.		
РН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.		

РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.		
РН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання (за видами діяльності), визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.		
РН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.		

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <https://v.gd/ADELEh>. Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та самостійну роботу.

Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента				
Види навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню	Робота здобувачів на навчальних заняттях	Тематична 1	Тематична 2	разом
	Відповіді (виступи) на обрану тему	5	5	10
	Презентація по обраній темі	5	5	10
	виконання вправ на практичних заняттях	5	5	10
	Разом			30
	Самостійна робота здобувача			
	Виконання тестових завдань	5	5	10
	Написання есе	10	10	20
	разом			30
	Підсумковий контроль (екзам)			40
	Загальний бал ОК			100

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів Навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Творчі завдання (реферат, есе, схеми, презентації)	5 балів: 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання (проекти, ситуаційні завдання тощо)	5 балів: 5 балів – завдання виконано правильно і якісно, виявлено вміння студента застосовувати, творчо використовувати психологічні теоретичні знання на практиці, пов'язані з особливостями і засобами психологічної діяльності. Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. 4 бали – завдання виконані в основному правильно, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. 3 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну, віддають перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань. – 0 балів – відповідь відсутня

Згідно Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 4 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна

сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів. Освітнім компонентом також передбачено проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + НП) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; НП = 100 балів. Отриманий результат і буде показником загального балу (ЗБ).

Підсумковим контролем на освітньому компоненті Педагогіка з навчальною практикою є письмовий екзамен, на його складання надається 40 балів. Екзаменаційний білет включає 2 теоретичних питання (по 10 балів за відповідь на 1 питання) та 20 тестових завдань (по 1 балу за відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	Добре	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	Добре	30-32
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання екзамену)	21-23

Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	1-20
--	--	------

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики, диференційований залік	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>)

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету.

З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП.

Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти.

Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компоненту Педагогіка з навчальною практикою на ЦОДТ, а також в telegram-групах.

Перелік рекомендованої літератури (основної і додаткової), електронних ресурсів, нормативних документів, публікацій з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет

Рекомендована література.

Основна:

1. Азарова А.О., Нікіфорова Л.О. Економіка підприємства. Практикум: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: ВНТУ, 2020. 216 с.
2. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства. Підручник. К.: Либідь, 2020. 230 с.
3. Березін О.В. Економіка підприємства: Практикум: Навч. посіб. К., 2019. 248 с.
4. Бойчик І.М. Економіка підприємства: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації. Третє видання, випр. і доп. / Бойчик І. М., Харів П.С., Холчан М. І., Піча Ю.В. К.: Каравела, 2020. 328 с.
5. Брич В.Я. Психологія управління. / Брич В.Я., Корман М.М. К.: Кондор-Видавництво, 2019. 384 с.
6. Васильців Т.Г. Економіка малого підприємства: [навчальний посібник]. К., 2019. 446 с.
7. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства : навчальний посібник. 2-ге видання. Київ : ЦУЛ, 2019. 480 с. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ, 2019. 304 с.
8. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
9. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 728 с.

Додаткові:

1. Горбонос Ф.В. Економіка підприємств: Підручник. К., 2020. 463 с.
2. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства. 2-ге видання. Навчальний посібник. Видавництво "Центр навчальної літератури": К., 2019. 302 с.
3. Захарченко В.І. Економіка підприємства. Теорія/ Захарченко В.І., Меркулов М. М., Балахонова О. В. К., 2018. 324 с.
4. Захарченко В.І. Економіка підприємства. Практикум. Видавництво "Центр навчальної літератури": К., 2019. 144 с.
5. Кавецький В.В. Економічне обґрунтування інноваційних рішень. Курс лекцій: [навч. посіб.] / В.В. Кавецький, І.В. Причепа, Л.О. Нікіфорова. Вінниця: ВНТУ, 2019. 132 с.
6. Ковальов В. В. Економіка підприємства: Підручник, 4-те вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2019. 247 с.
7. Мазур О.Є. Ринкове ціноутворення:[навчальний посібник]. К.: 2019. – 480 с.

Електронні ресурси:

<https://www.studik.dp.ua/uk/pidruchniki-z-ekonomiki-pidpriyemstva-elektronna-biblioteka-pidruchnikiv/>
<https://pidru4niki.com/>